

Talousarvion laadintaohjeet

2026

Khall 29.9.2025

POLVIJÄRVI

Vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelman laadintaohjeet

Aikataulu

Talousarvion ja taloussuunnitelman aikataulu on seuraava:

- Talousarvion laadintaohjeet raamia lukuun ottamatta kunnanhallituksessa 29.9.2025. Lopullinen raami valtuuston talousseminaarin jälkeen
- Valtuuston talousseminaari 22.10.2025
- Palvelualueiden talousarvioesitykset 7.11.2025 mennessä
- Kunnanhallituksen 1. talousarviokokous 24.11.2025 ja 2. kokous 8.12.2025
- Valtuuston talousarviokokous 16.12.2025

Talousarvion laadinnan lähtökohdat, vuoden 2025 toteutuminen ja vuosi 2026

Vuosikatetta on elokuun 2025 loppuun mennessä kertynyt -295 964 euroa. Merkittävänä tekijänä on se, että toimintatuotoista puuttuvat asumispalveluysikkö Tähkän vuokratulot, joita elinympäristöpalvelut ei ole vielä laskuttanut hyvinvointialueelta lopullisen vuokrasopimuksen puuttumisen vuoksi. Puuttuvien vuokratulojen vaikutus on elokuun tilanteessa noin 265 000 euroa. Vuoden 2024 vastaavana aikana vuosikate oli -455 122 euroa. Yhteisö- ja kunnallisveroverotulot tulevat tämän hetken tiedon mukaan toteutumaan ennakoitua vähäisempinä, mikä vaikuttaa negatiivisesti vuoden 2025 tulokseen. Syynä tähän on heikko talous- ja työllisyystilanne. Lisäksi viime vuoden joulukuussa kunnallisveron verovuoden 2024 ryhmäosuutta oikaistiin virheellisesti liikaa. Tämän vuoden toukokuussa sama osuus oikaistiin takaisin, valtakunnan tasolla noin -150 miljoonan euron edestä. Tämän seurauksena kertyi ennustettua enemmän kunnallisveroa kalenterivuonna 2024 ja vastaavasti vähemmän kalenterivuonna 2025. Talousarvion mukainen vuosikate koko vuoden 2025 osalta on 336 339 euroa.

Tähkän asumispalveluysikön rakentamiseen kunnalla on ollut kolmen milj. euron investointivaraus. Asumispalveluysikön jäljellä oleva investointivaraus arvioidaan tuloutettavan kunnalle vuodelle 2025, mikäli sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen ehtii tapahtua vuoden 2025 lopulla. Sote-kiinteistöjen siirrosta kunnan investointivarausta ei voida siirtää yhtiölle. Mikäli investointivaraus tuloutetaan vuodelle 2025, näyttää siltä, että talousarvion alijäämä toteutuisi pienempänä kuin valtuusto on päättänyt.

Kunnan palvelualueita ovat **hallintopalvelut**, **hyvinvointipalvelut** sekä **elinympäristöpalvelut**.

Ilman sote-kiinteistöjen siirrosta johtuvaa investointivarausten tuloutusta Polvijärven kunnan tilinpäätöksestä 2025 tulee alijäämäinen, mikä johtuu valtuuston jo valmiiksi alijäämäiseksi päättämästä talousarviosta, virka- ja työehtosopimuksen mukaisista palkankorotuksista, yleisestä inflaatiosta sekä otettujen rakennuslainojen myötä kohonneista korkokustannuksista. Lisäksi verotulot tulevat jäämään tämänhetkisen tiedon mukaan talousarvioon ennakoiduista.

VM:n budjettiesityksessä ensi vuodelle on suunniteltu leikkauksia kuntien valtionosuuksiin, mikä rasittaa kuntataloutta ja edellyttää säästöjä palvelualueilta. Tulevien vuosien investoinneissa on pitäydyttävä vain pakollisissa peruskorjausinvestoinneissa. Yleisen korkotason ennakoidaan pysyvän nykyisellä tasolla. Aiempien vuosien rakennuslainojen korko-% on kiinnitetty viideksi vuodeksi ennustettavuuden takaamiseksi. Taseessa on olemassa investointivarausta myös urheilukenttään.

1.1.2026 kuntien omistuksessa olevat sote-kiinteistöt on yhtiötettävä. Polvijärven kunnalla on käynnissä selvitykset sekä vuokra-asuntojen että sote-kiinteistöiden siirrosta olemassa olevaan kunnan tytäryhtiöön tai erillisen yhtiön perustamisesta. Suunniteltu kiinteistöjen siirtoaikataulu on vuoden 2025 lopussa.

Henkilöstömenojen laskentaohjeessa on mainittu vuodelle 2026 vaikuttavat tiedossa olevat palkankorotukset. Palkankorotusten vaikutukseksi koko kunnan tasolla on arvioitu noin 234 000 euroa. Palkankorotuksiin ei ole varattu lisäraamia, vaan säästö tulee löytää palvelualueen sisältä. Polvijärven kunnan tasausmaksun suuruus vuonna 2026 on 172 464 euroa ja se kirjataan palvelualueille henkilöstömenojen suhteessa. Tasausmaksut vuonna 2026 ovat:

Hallintopalvelut	20 408
Elinvoimapalvelut	3 235
Hyvinvointipalvelut	120 160
Elinympäristöpalvelut	28 661
Yhteensä	172 464

Vuoden 2026 veroprosentit

Valtuusto vahvistaa vuoden 2026 veroprosentit kokouksessaan 11.11.2025. Kunnan tuloveroprosentti on tällä hetkellä 9,00 ja se on Pohjois-Karjalan maakunnan 4. korkein. Kunta ilmoittaa Verohallinnolle vuoden 2026 tuloveroprosentin prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Laki verotusmenettelystä 91 a § muutettu 1 momentti tuli voimaan 1.1.2023.

Tuloveroprosentin yhden prosenttiyksikön vaikutus on Polvijärvellä noin 550 000 euroa vuodessa.

Vuoden 2026 talousarvion laatiminen

Palvelualueiden tulee laatia talousarvioesityksensä valtuustoseminaarissa varmistettavien raamien mukaisiksi.

Talousarvioesitykset tulee antaa riittävän yksityiskohtaisina ja ne tulee perustella huolellisesti.

Talousarvion valmistelu tapahtuu kustannuspaikkatasoisesti RD-budjetointiohjelmalla.

Myös investoinnit ja poistot kirjataan palvelualueilla budjetointiohjelmaan riittävän yksityiskohtaisesti kaikille taloussuunnitelmavuosille.

Polvijärven kuntastrategia

Polvijärven kuntastrategia – Me yhdessä teemme Polvijärven

Kuntastrategia ohjaa kaikkea kunnan toimintaa. Toimialojen tulee huomioida kuntastrategia toiminnassaan. Seuraavassa on selvitetty kuntastrategian keskeisiä teemoja. Kuntastrategiaa tarkastellaan uuden valtuustokauden alettua.

Polvijärven kunnan strategiassa korostetaan yhdessä tekemistä, yhteen hiileen puhaltamista ja yhteisöllisyyttä. Visiomme on, että nyt ja tulevaisuudessa Polvijärvi on elinvoimainen ja alati uudistuva kunta, jossa ihmiset voivat hyvin.

Strategiatyötä teimme arvojamme kuunnellen. Yhteisöllisesti, vastuullisesti ja elinvoimaisuudesta huolehtien. Yhteisöllisyys tulee esiin kaikessa, mitä teemme. Vastuullisuuden ymmärrämme niin ikään laajasti: huomioimme kestävä kehityksen, toimimme pitkäjänteisesti, panostamme taloudelliseen vakauteen ja työskentelemme koko kunnan ja kaikkien täällä vaikuttavien eduksi. Elinvoimamme nojaa perinteikkääseen maatalouteen, innovatiiviseen yrittäjyyteen ja paikalliseen osaamiseen. Uskomme, että tulevaisuudessa Polvijärvellä on entistä enemmän tilaa luovalle ajattelulle ja rohkeille kokeiluille. Jotta Polvijärvi menestyisi mainiosti myös jatkossa, on kuntastrategiassamme viitottu tietä vuoteen 2030, pohtien, mitkä ovat ne peruspilarit, joiden varaan Polvijärveä ja polvijärveläisyyttä rakennetaan.

Luovuuden ja yrittäjyyden tukeminen

Polvijärvellä on tilaa luovuudelle, kekseliäisyydelle ja innovatiivisille ratkaisuille. Kunnan roolina on tukea eri tavoin innovaatioita, tuotekehittelyä ja kokeilukulttuuria, kukkipa luovuus tuotteissa tai palveluissa. Näin mahdollistamme sen, että kunnassamme oleva potentiaalinen osaaminen pääsee esiin, kasvamaan ja kukoistamaan. Kunta tarjoaa mieluusti mahdollisuuksia kasvavalle ja elinvoimaiselle yritystoiminnalle. Sillä niinhän se on, että elinvoimaisen Polvijärven rakennamme me kaikki – yhdessä.

Puhtaan lähiruuan mahdollisuudet

Polvijärvellä on erinomaiset mahdollisuudet kasvattaa ruokaa omaan ja muidenkin pöytään. Omavaraisuus on voimavaramme, mutta tuotamme puhdasta ja laadukasta ravintoa myös muille. Ruuan tuotannossa pidämme tärkeinä monipuolisuutta, puhtautta ja tarkkaan harkittuja tuotantomenetelmiä. Siten voimme osaltamme pitää huolta siitä, että Polvijärvi on elinvoimainen kunta asua ja yrittää vuonna 2030 ja pitkään sen jälkeenkin.

Laadukkaat peruspalvelut

Polvijärvellä peruspalveluiden laatu on tasolla, josta voimme olla ylpeitä. Verraton varhaiskasvatus, toimeliaat työllisyyspalvelut ja huikeat harrastusmahdollisuudet ovat esimerkkejä palveluista, jotka tekevät Polvijärvestä houkuttelevan paikan asua, elää ja olla – ikään katsomatta. Kunta pitää huolen siitä, että palvelut ovat helposti saatavilla ja kaikkien saavutettavissa. Erityisen iloisia olemme siitä, että meillä Polvijärvellä on lukuisia upeita luontokohteita ja paljon edullisia harrastusmahdollisuuksia. Ne kun ovat tärkeää vastapainoa työlle ja opiskelulle.

Laadukkaita peruspalveluita on mahdollista tarjota, koska kunnan talous on vakaalla pohjalla. Polvijärvellä on pidetty ja pidetään edelleen tärkeänä sitä, että turhaan ei tuhlailla. Hankinnat tehdään harkitusti, ajatellen tasapuolisesti kaikkien kuntalaisten etua.

Digitalisaatio menestystekijänä

Polvijärvellä digitalisaatio on ennen kaikkea mahdollisuus. Sähköiset palvelut sujuvoittavat arkisten asioiden hoitamista, jättäen aikaa muille tärkeille ja merkityksellisille asioille. Digitalisaatio mahdollistaa sijainnista riippumattoman opiskelun, työnteon ja yrittämisen. Myös yhteistyö sidosryhmien kanssa sujuu entistä vaivattomammin. Eikä meistä kenelläkään ole enää mitään syytä olla olematta Polvijärvellä.

Ammattimainen viestintä

Polvijärvellä on tapana kertoa avoimesti, mitä kuuluu, missä mennään ja mitä on mielessä. Tietojen ja taitojen jakaminen on pienessä kunnassa vaivatonta – meistä jokainen osallistuu siihen. Kunnan harteilla on viestiä toiminnoistaan totuudenmukaisesti ja ajantasaisesti, tarjoten kuntalaisille luotettavaa ja jäsenneltyä tietoa, iloksi, hyödyksi ja demokraattisen päätöksenteon tueksi.

Vuoden 2026 talousarvion raamit ja investoinnit

Liitteenä ovat:

- Henkilöstömenojen laskentaohje vuodelle 2026
- Pohjois-Karjalan kuntien tulovero- ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2025

Kertynyttä ylijäämää oli tilinpäätöksessä 2024 noin 1,0 milj. euroa ja vuoden 2025 talousarvion alijäämä on noin 805 000 euroa, joten talousarvio vuodelle 2026 on oltava tasapainossa. Kunnanhallitus keskustelee ja ohjeistaa palvelualueita raameista 29.9.2025 kokouksessaan. Talousarviovalmistelua voidaan tehdä huomioiden, että tulosalueittaiset talousarvioraamit vuodelle 2026 vahvistetaan valtuuston talousarvioseminaarin 22.10.2025 jälkeen.

Vuoden 2025 talousarvioon sisältyvä investointiohjelma on vuoden 2026 talousarvion laadinnan pohjana, mutta sitä tulee tarkistaa tarpeen mukaan käytettävissä olevaa tulorahoitusta vastaavaksi. Taloustilanne huomioon ottaen ensi vuodelle ei arvioida tulevan suuria investointeja.

Investoinnit vaikuttavat poistojen kautta kunnan vuositulokseen ja rahoitustarpeeseen, eli siihen, kuinka paljon kunta joutuu ottamaan uutta lainaa. Mm. hallinto- ja laitosrakennuksilla on 30 vuoden poistoaika ja poistomenetelmänä on tasapoisto. Siten esim. kolmen miljoonan euron suuruiset investointikustannukset tarkoittavat 100 000 euron vuotuista poistoa 30 vuoden ajan. Kyseinen 100 000 euroa vaikuttaa vuotuisen tulokseen joka vuosi seuraavien 30 vuoden ajan.

Kunta on aiempina vuosina pystynyt tekemään investointivaroja ko. vuosien ylijäämäisistä tuloksista. Investointivaroilla pystytään kattamaan vuosipoistoja niiden kohteiden osalta, joihin investointivaraus on kohdistettu. Investointivaroilla rahoitetaan investointikohteita etukäteen ja varaudutaan poistojen kattamiseen. Tähkän asumispalveluysikön rakentamiseen kunnalla on ollut kolmen milj. euron investointivaraus ja urheilukentän rakentamiseen 50 000 euron investointivaraus. Jäljellä olevat asumispalveluysikön investointivaroukset arvioidaan tuloutettavan kunnalle vuodelle 2025, sillä sote-kiinteistöjen siirrossa kunnan investointivarausta ei voida siirtää yhtiölle. Tällöin investointivaroiksi jää tuleville vuosille enää urheilukentän investointivarausta.

Investointeina käsitellään vain yli 10 000 euron hankkeita, sitä pienemmät hankinnat tulee kirjata vuotuisiksi käyttömenoksi.

Taloussuunnitelma

Talousarvion yhteydessä laaditaan vuosien 2026–2028 taloussuunnitelma sekä kyseisten vuosien investointiohjelma.

Näihin talousarvio- ja suunnitelmaohjeisiin tehdään tarvittaessa tarkennuksia.

Polvijärvellä 29. syyskuuta 2025

Polvijärven kunnanhallitus

Heikki Hallikainen
Kunnanjohtaja

Tanja Karvonen
Talous- ja hallintojohtaja

Liitteet:

Henkilöstömenojen laskentaohje vuoden 2026 talousarvioon
Pohjois-Karjalan kuntien tulovero- ja kiinteistöveroprosentit 2025